

Nr 6.

Av herr **Bäckström**, med förslag till förordning om tonnageavgift.

Den av Kungl. Maj:t framlagda och av förlidet års riksdag antagna förordningen om tonnageavgift motiverades av föredragande departementschefen bl. a. på följande sätt:

»Jag har — — med den pålaga å sjöfartsnäringen, varom här är fråga, velat bereda medel till mildrande av de för landet i det hela uppkomna olägenheterna av de höga pris på fraktmarknaden, vilka efter krigsutbrottet inträtt och som i sin man bidragit till höjande av prisen å nödvändiga livsmedel. Detta synes mig bäst kunna ske genom en för en gång utgående tonnageavgift av här ifrågasatt slag. Sjöfartsnäringen har icke kunnat underkastas sådana åtgärder i prisreglerande syfte, som stått till buds gent emot andra näringar och jämväl blivit mot dem vidtagna, t. ex. genom åsättande av maximipris å deras produkter och tillverkningar, genom exportförbud o. s. v. Ett försök att bestämma maximipris å fraktmarknaden skulle av lätt insedda skäl vara förenat med stora praktiska svårigheter. — — — För att likställa sjöfartsnäringen med åtskilliga andra näringar inom landet, av vilka från statens sida måst krävas särskilda offer till underlättande av kampen mot dyrtiden, har jag måst föreslå en annan utväg än maximipris. Jag har därvid funnit det lika berättigat att låta denna näring genom ett kontant bidrag befrämja detta syfte, som det funnits vara i sin ordning, att övriga näringars medverkan därför tagits i anspråk genom de åtgärder, som hindrat dem att ekonomiskt fullt utnyttja den rådande konjunkturen.»

Härav framgår att tonnageavgiften tänkts såsom »en gång utgående». Det kan dock ifrågasättas, om man härvid räknat med att kristillståndet skulle få en varaktighet, som vi nu hava anledning befara. Om det funnits lika berättigat att låta sjöfartsnäringen genom ett kontant bidrag befrämja det syfte — statens kamp mot dyrtiden — som det funnits i sin ordning att övriga näringars medverkan därför tagits i anspråk genom de åtgärder, som hindrat dem att ekonomiskt fullt utnyttja den rådande kon-

junkturen, och om övriga näringars medverkan tages i anspråk under längre tid än beräknat, så fordrar konsekvensen att sjöfartsnäringen *ännu en gång* får genom ett kontant bidrag bringa sitt särskilda offer till underlättande av dyrtiden.

Det framgår icke, vare sig av trontal eller statsverksproposition, i vilken form Kungl. Maj:t ämnar avkräva sjöfartsnäringen dess »särskilda offer»; någon hänvisning till ny tonnageavgift finnes icke. Kungl. Maj:t har måhända härför funnit en annan, bättre väg än medels tonnageavgift. Det synes emellertid önskvärt, att även denna väg hålles riksdagen öppen, och jag har därför ansett mig böra före den ordinarie motionstidens utgång framlägga ett förslag till förordning om tonnageavgift att utgå under år 1917.

Det här framlagda förslaget är överensstämmande med det av 1916 års riksdag antagna med de jämkningar, som betingas av att tonnageavgiften baseras på förhållandena vid 1917 års ingång och skall utgå under år 1917. I tvenne avseenden hava emellertid ändringar ansetts böra göras.

Förlidet års riksdag beslöt, efter motion av mig, att utsträcka tonnageavgiftsplikten jämväl till fartyg, som under de tre sista kvartalen av 1915 sålts till utlandet. Det torde icke vara lämpligt att ännu en gång fordra tonnageavgift för dessa fartyg. Borttagandet av denna bestämmelse kräver konsekvensändringar i ett flertal paragrafer.

Vidare fanns i 5 § 3 mom. bestämmelse om rätt till avkortning i tonnageavgiften för den, som erlagt frivilligt bidrag till följd av en under hösten 1915 med representanter för rederinäringen träffad överenskommelse om inbetalning från vissa redare av medel att ställas till förfogande av statens livsmedelskommission. Även denna bestämmelse torde vid ett förnyat uttagande av tonnageavgift böra utgå. Härav följer en mindre ändring av 16 §.

Då de åtgärder i prisreglerande syfte, för vilkas underlättande tonnageavgiften är avsedd, under provisorisk huvudtitel upptagits i riksstatsförslaget, torde även tonnageavgiften böra upptagas i riksstatsförslaget.

På grund av vad ovan anförts, tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte för sin del antaga vid motionen fogade förslag till förordning om tonnageavgift.

Stockholm den 22 januari 1917.

Helge Bäckström.

Bilaga.

Förslag till Förordning om tonnageavgift.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Såsom bidrag till bestridande, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare föreskrifter, av de genom rådande höga fraktsatser stegrade kostnaderna för införsel till Sverige av vissa förnödenheter skall under år 1917 för svenska fartyg erläggas en särskild avgift, benämnd tonnageavgift, att utgå enligt bestämmelserna i denna förordning.

2 §.

1 mom. Tonnageavgift skall, med undantag, som här nedan i denna paragraf sägs, erläggas för varje fartyg, som den 1 januari 1917 var registreringspliktigt och då var eller sedermera före den 1 juni 1917 blivit infört i fartygsregistret.

2 mom. Har antingen inträffat sådan omständighet, på grund varav fartyget jämlikt § 28 i förordningen angående registrering av svenska fartyg den 18 oktober 1901 skolat den 1 januari 1917 vara ur fartygsregistret avfört eller ock fartyget före sistnämnda dag förändrats till pråm, som icke framdrives medelst därå befintligt maskineri, skall tonnageavgift icke erläggas.

3 mom. Ej heller skall tonnageavgift utgå för:

- a) staten eller kommun tillhörigt fartyg;
- b) ång- eller motorfartyg, vars bruttodräktighet icke överstiger 150 ton, eller segelfartyg, vars bruttodräktighet icke överstiger 400 ton;
- c) fartyg, som under år 1916 använts uteslutande för regelbunden passagerar- och godstrafik antingen endast mellan svenska hamnar eller därjämte på danska hamnar vid Öresund eller norska hamnar hitom eller vid Kristianiafjorden;
- d) fartyg, som under år 1916 huvudsakligen använts för annat ändamål än handelsjöfart eller resandes fortskaffande.

4 mom. Har fartyg, varom i 3 mom. c) sägs, undantagsvis använts i annan fart än där avses, må, där synnerliga skäl föreligga, befrielse från eller nedsättning i tonnageavgiften åtnjutas.

3 §.

Skyldig att erlægga tonnageavgift för fartyg är den, vilken den 1 januari 1917 var ägare av fartyget.

Tillhörde fartyget flera, anses rederiet vara avgiftsskyldigt, dock med åliggande för redare att svara för avgiftens utgörande i förhållande till sin lott i fartyget.

4 §.

Tonnageavgiftens storlek är beroende av fartygets bruttodräktighet enligt den 1 januari 1917 gällande mätningshandling eller, i fråga om fartyg, som efter 1917 års ingång införts i fartygsregistret, vid införandet gällande mätningshandling; dock att, beträffande med skyddsdeck eller annat påbyggnadsdeck försett fartyg, i bruttodräktigheten skall inräknas rum, som enligt kungörelsen med provisoriska föreskrifter angående skeppsmätning i vissa fall den 25 juni 1909 må vara undantaget från inräkning i bruttodräktigheten.

Tonnageavgiften utgår i övrigt enligt följande grunder.

1. För ång- eller motorfartyg beräknas tonnageavgiften efter 1 krona för varje ton av de första 150 och för varje överskjutande hel ton enligt denna

Tariff.

Fartygsgrupp, bruttoton.	Ökning för varje hel ton inom gruppen, kronor.
151—200	5
201—400	6
401—2,000	9
2,001—3,000	11
3,001—5,000	11,50

För fartyg, vars bruttodräktighet överstiger 5,000 ton, utgör tonnageavgiften 10 kronor för varje ton.

2. För segelfartyg beräknas tonnageavgiften efter 50 öre för varje ton av de första 400 och för varje överskjutande hel ton enligt denna

Tariff.

Fartygsgrupp, bruttoton.	Ökning för varje hel ton inom gruppen, kronor.
401—500	3
501—600	4
601—700	5

5 §.

Har fartyg på grund av omständigheter, varöver ägaren ej kunnat råda, icke nyttjats till sjöfart under viss del eller olika delar av år 1916, sammanlagt ej understigande 180 dagar, må nedsättning i tonnageavgiften äga rum med belopp, som i varje särskilt fall efter därvid förekommande omständigheter prövas skäligt och rättvist, dock ej med mera än hälften av avgiftens belopp.

För fartyg, vars bruttodräktighet överstiger 700 ton, utgör tonnageavgiften 2 kronor för varje ton.

Därest sådant hinder, som nyss är sagt, förelegat oavbrutet under minst 180 dagar av år 1916 eller, där fartyget icke under så lång tid varit svenskt, under hela den tid, varunder det varit i svensk ägo, och fortfarande förefunnits vid 1917 års ingång, må större nedsättning än nu är sagt eller full befrielse från skyldigheten att erlægga tonnageavgift kunna medgivas.

Sådan nedsättning i eller befrielse från tonnageavgift må dock icke åtnjutas av annan avgiftsskyldig än den, som varit ägare till fartyget under minst 180 dagar av den tid, varunder detsamma sålunda icke nyttjats till sjöfart, eller, där fartyget icke under så lång tid varit svenskt, under hela den tid, varunder det varit i svensk ägo.

Har förändring i äganderätten till fartyget under år 1916 inträffat genom arv, giftorätt eller testamente, skall ägaren i avseende, varom här är fråga, anses såsom ägare även under tid, då fartyget tillhört vederbörande arvlåtare, make eller testamentsgivare.

6 §.

1. Kommerskollegium åligger genom den avdelning inom ämbetsverket, till vilken ärenden om fartygs registrering höra:

att, särskilt för varje län upprätta en längd, benämnd tonnageavgiftslängd, vilken skall grunda sig på fartygsregistret, sådant det befanns den

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 3 saml. 3 häft. (Nr 5—7).

1 januari 1917, och i fall av behov, på de senast före nyssnämnda dag utfärdade, till kollegium inkomna mätbrev; dock att i fråga om fartyg, som den 1 januari 1917 var registreringspliktigt, men först därefter, ehuru före den 1 juni 1917, blivit i fartygsregistret infört, längden skall grundas å förhållandena vid tiden för införandet.

Denna längd skall upptaga varje i länet hemmahörande fartyg, som den 1 januari 1917 var i fartygsregistret infört eller som, ehuru nämnda dag registreringspliktigt, först därefter, men före den 1 juni 1917 blivit däri infört, och för vilket icke enligt 2 § 3 mom. a) eller b) frihet från avgift äger rum, samt angiva för fartyget: dess nummer i registret, namn, art och hemort samt för segelfartyg tillika tacklingsarten; ägaren eller, där fartyget tillhörde flera, huvudredaren; ägarens eller huvudredarens hemvist (för aktiebolag den ort, där styrelsen har sitt säte, och för handelsbolag den ort, där det driver sin rörelse); bruttodräktigheten i registerton och i fråga om med skyddsäck eller annat påbyggnadsäck försett fartyg sammanlagda rymden i registerton av rum, som enligt kungörelsen den 25 juni 1909 må hava undantagits från inräkning i bruttodräktigheten; ävensom det belopp, vartill den för fartyget utgående tonnageavgiften enligt 4 § uppgår.

Har för fartyg efter den 1 januari 1917 men före upprättandet av tonnageavgiftslängden annan person i registret upptagits såsom huvudredare än den, som nyssnämnda dag var i sådant hänseende däri antecknad, skall längden angiva även den i registret sist upptagne huvudredaren och hans hemvist.

2. Kollegium åligger vidare:

att så fort ske kan och senast före den 16 juli 1917 i rekommenderat brev med allmänna posten genom bestyrkt utdrag av tonnageavgiftslängden meddela avgiftsskyldig eller, där fartyget tillhörde flera, i längden angiven huvudredare underrättelse om vederbörande åliggande avgiftsplikt; börande samma underrättelse jämväl innefatta erinran om innehållet i 7 och 16 §§ av denna förordning; samt

att före utgången av juli månad 1917 tillstålla Kungl. Maj:ts befallningshavande, en var för sitt län, bestyrkt avskrift av tonnageavgiftslängden för länet.

7 §.

Förmenar avgiftsskyldig, att tonnageavgift icke enligt bestämmelserna i 2 §, 1, 2 och 3 mom. och 3 § i denna förordning bort honom påföras

eller att honom påfört belopp icke blivit enligt 4 § rätt beräknat, eller önskar han nedsättning i eller befrielse från sådan avgift enligt 2 § 4 mom. eller 5 §, äger han att söka rättelse genom framställning hos den i 8 § omnämnda tonnageavgiftsnämnden.

Sådan framställning skall, skriftligen avfattad, vid påföljd, att densamma eljest icke varder upptagen till prövning, ingivas eller, på sökandens eget äventyr, i betalt brev med allmänna posten insändas till kommerskollegium samt vara dit inkommen senast före klockan tolv på dagen den 31 augusti 1917.

Kommerskollegium äger att hos tonnageavgiftsnämnden göra de framställningar om ändring i eller tillägg till i 6 § omförmälda längder, som av omständigheterna föranledas.

8 §.

För att pröva och avgöra framställningar, som i 7 § sägs, tillsättes en nämnd, kallad tonnageavgiftsnämnden.

Denna nämnd sammanträder, på kallelse av ordföranden i Stockholm under loppet av oktober månad 1917, och skall densamma hava avslutat sina arbeten senast den 15 november 1917.

9 §.

Tonnageavgiftsnämnden skall bestå av ordförande och sex ledamöter, vilka jämte suppleanter för dem utses av Kungl. Maj:t. Styrelserna för Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redarförening skola beredas tillfälle att vardera föreslå fyra personer. Hava sådana förslag avgivits, skola två ledamöter och suppleanter för dem utses bland de sålunda föreslagna.

Sekreterare hos nämnden förordnas av Kungl. Maj:t.

10 §.

Kommerskollegium åligger att till tonnageavgiftsnämnden eller dess ordförande överlämna ej mindre de till kommerskollegium inkomna, i 7 § omnämnda framställningar från avgiftsskyldiga än även de inom ämbetsverket upprättade tonnageavgiftslängder samt att på anfordran tillhandahålla tonnageavgiftsnämnden fartygsregistret och övriga hos kollegium befintliga, till grund för anteckningarna i registret eller längderna liggande handlingar, vilka nämnden eller ordföranden prövar för nämndens arbete erforderliga.

11 §.

1 mom. Finner tonnageavgiftsnämnden vid prövning av framställning om befrielse från tonnageavgift på grund av stadgandet i 3 §, att annan person är avgiftsskyldig, skall nämnden överflytta avgiftsskyldigheten å denne.

Över ifrågasatt dylik överflyttning ävensom över sådan i 7 § omförd framställning av kommerskollegium, som avser antingen höjning av påförd tonnageavgift eller åläggande av avgiftsskyldighet i fall, där sådan icke enligt de av kollegium upprättade längderna föreligger, skall vederbörande fartygsägare eller, där fartyget tillhörde flera, huvudredare beredas tillfälle att yttra sig.

2 mom. Uppstå under tonnageavgiftsnämndens överläggningar skiljaktiga meningar bland nämndens ledamöter och måste till följd därav omröstning verkställas, skall omröstningen vara öppen och den mening bliva gällande, vilken flertalet bland ledamöterna biträtt, eller, om rösterna utfalla lika, den, som biträdades av ordföranden.

Ärende må icke hos tonnageavgiftsnämnden till avgörande företagas, där icke jämte ordföranden minst fem ledamöter äro närvarande.

12 §.

Över tonnageavgiftsnämndens förhandlingar föres protokoll. Av nämnden beslutade ändringar i fråga om skyldighet att erlagga tonnageavgift eller avgiftens storlek skola antecknas i såväl protokollet som vederbörlig tonnageavgiftslängd.

13 §.

Protokollet vid tonnageavgiftsnämndens sammanträden föres och de av nämndens beslut föranledda anteckningarna i tonnageavgiftslängderna verkställas av sekreteraren med biträde av de personer, som nämnden i övrigt må hava därtill förordnat.

Riktigheten av de i varje längd verkställda anteckningarna bestyrkes genom påskrift å längden av tonnageavgiftsnämndens ordförande och minst två av nämnden därtill utsedda ledamöter.

Justering av det hos tonnageavgiftsnämnden förda protokoll skall verkställas inför nämnden eller, i den mån det icke kan ske, efter nämndens sista sammanträde inför ordföranden och minst två av nämnden därtill

utsedda ledamöter på tid, som av ordföranden bestämmes. Justeringen bestyrkes genom ett av nämndens ordförande och två ledamöter å protokollet tecknat intyg.

14 §.

Det åligger tonnageavgiftsnämnden genom sekreteraren att så fort ske kan och senast inom utgången av november månad 1917:

a) i rekommenderat brev med allmänna posten genom bestyrkta utdrag av protokollet och vederbörlig tonnageavgiftslängd om nämndens beslut underrätta ej mindre avgiftsskyldig, som hos nämnden gjort i 7 § omförmäld framställning, än även den, vilken tonnageavgift blivit av nämnden påförd eller vilkens avgiftsskyldighet blivit på framställning av kommerskollegium av nämnden ändrad; bärande samma underrättelse jämväl innefatta erinran om innehållet i 15 och 16 §§ av denna förordning; samt

b) till Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshavande översända bestyrkt utdrag av tonnageavgiftslängden i fråga om fartyg, rörande vilka nämnden i något avseende beslutat ändring.

15 §.

Över tonnageavgiftsnämndens beslut må klagan ej föras.

16 §.

1 mom. Tonnageavgift inbetalas senast den 20 december 1917 hos Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där den för fartyget i längden upptagna hemorten är belägen.

Inbetalningen sker genom insättning av det påförda beloppet å statsverkets giroräkning i riksbanken i den ordning, som för inbetalning av medel till länsstyrelse är stadgad.

2 mom. Underlåter avgiftsskyldig att inom den i 1 mom. föreskrivna tid fullgöra honom åliggande inbetalning av tonnageavgift, är han pliktig att gälda sex procents årlig ränta å det oguldna beloppet, räknat från och med den 21 december 1917 till dess betalning sker.

3 mom. Erlägges icke påförd tonnageavgift inom föreskriven tid, åligger det Kungl. Maj:ts befallningshavande att vidtaga åtgärder för beloppets behöriga indrivning.

Utmätning för indrivning av tonnageavgift och sådan ränta, som i 2 mom. sägs, verkställes i den ordning, som om uttagande av oguldna kronoutsylder är stadgad.

17 §.

Influtna tonnageavgifter redovisas av Kungl. Maj:ts befallningshavande i kronoräkenskaperna i enlighet med föreskrifter, som i sådant avseende skola av statskontoret utfärdas.

18 §.

Ordförande och ledamöter i tonnageavgiftsnämnden åtnjuta ersättning för sitt arbete ävensom, i förekommande fall, rese- och traktamentsersättning enligt bestämmelser, som meddelas av Kungl. Maj:t.

Till ersättning åt sekreteraren och övrig hos tonnageavgiftsnämnden anställd kanslipersonal anvisar Kungl. Maj:t, efter förslag av nämnden, erforderliga medel.

Här omförmälda ersättningar ävensom ersättning för hos kommerskollegium uppkomna särskilda kostnader för upprättande av längder m. m. enligt 6 § bestridas med inflytande tonnageavgifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.
